

כגפן פוריה

עלון להפצת תורה ויהדות

אין לעיין בעלון זה בשעת התפילה

פְּרִשֶׁת פְּקוּדֵי

ב' אדר ב' תשפ"ב

הפטרה: ויעש חירום

הילולת משה רבינו וחדיון שבת ביום חמישי
ברכת הלבנה החל מחמישי בלילה

יציאת השבת ר"ת 18:50

גיליון 658

יציאת השבת:

18:18

ירושלים: 18:16

מניסת השבת:

17:08

ירושלים: 17:03

בְּצִלְאֵל - בְּצִלְאֵל

הרב עמוס שושן - רב ישובי רכס פוריה

רבות נכתב על הקמת המשכן, מלאכת המחשבת של העוסקים במלאכה ובראשם בצלאל. בצלאל זכה למתנת שמים, לב מבין לעשות בכסף בזהב ובנחושת ובהרושת עץ. לא רק את תכנון הדברים אלא גם את ביצועם הלכה למעשה. וכך מובא במדרש:

בְּצִלְאֵל עַל שֵׁם חֲכָמָתוֹ נִקְרָא. בְּשָׁעָה שֶׁאָמַר לוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה: לֵךְ אָמַר לוֹ לְבְצִלְאֵל עֲשֵׂה לִי מִשְׁכַּן אֲרוֹן וְכֵלִים, הֵלֵךְ מֹשֶׁה וְהִפָּךְ, וְאָמַר לוֹ: עֲשֵׂה אֲרוֹן וְכֵלִים וּמִשְׁכָּן.

אָמַר לוֹ בְּצִלְאֵל: מֹשֶׁה רְבִיעִנו: מִנְהֲגוֹ שֶׁל עוֹלָם - אָדָם בּוֹנֶה בֵּית, וְאַחֵר כֶּה מְכַנִּים לְתוֹכּוֹ כֵּלִים וְאֶתָּה אוֹמֵר: עֲשֵׂה לִי אֲרוֹן וְכֵלִים וּמִשְׁכָּן? כֵּלִים שֶׁאֵינִי עוֹשֶׂה - לְהִיכֵן אֶכְנִיסֶם? שָׁמָּה כֶּה אָמַר לֵךְ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: עֲשֵׂה מִשְׁכָּן אֲרוֹן וְכֵלִים? אָמַר לוֹ: שָׁמָּה בְּצִלְאֵל הָיִיתָ וְנִדְעָתָּ?

במקרה זה לא נאמרה הנבואה לבצלאל אלא דוקא למשה, ואולם בצלאל מתוך תבונתו שואל את משה רבנו, מתוך כבוד ונימוס: שָׁמָּה כֶּה אָמַר לֵךְ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? ומשה כמובן מודה לבצלאל, ומוסיף בשבחו: שָׁמָּה בְּצִלְאֵל הָיִיתָ וְנִדְעָתָּ?

עם סיום מלאכת המשכן, וסיום ספר שמות, הלימוד מכך כלפי כל אחד מאתנו: שבכל מלאכה בה אנו עוסקים, ובוודאי בבניית משכנו של האדם, יעשה זאת בבחינת סוף מעשה במחשבה תחילה, ומתוך תפילה לעשות את רצון ה' בשלמות, מתוך סיעתא דשמיא, אמן כן יהי רצון.

בהוצאת מכון "שערי תורה": פוריה-נוה עובד ד.ג. גליל תחתון 15210

שערי תורה וחסד ע"ר * כולל אברכים * שיעורי תורה * פרסומים תורניים * גמ"ח עזרה לנוקמים *
הדפסה: דפוס כנרת. עריכה: צ. שורץ. היה שותף. להעברת תרומות: בנק המזרחי סניף טבריא מספר חשבון: 123459

ז' באדר - יום לידתו ופטירתו של משה רבנו

ז' באדר הוא יום שנולד בו משה רבינו ויום שמת בו לסוף מאה ועשרים שנה. שהקדוש ברוך הוא יושב וממלא שנותיהם של צדיקים מיום ליום ומחדש לחדש, שנאמר (שמות כג) 'את מקספר ימייך אֶמְלֵא'.

תענית ז' באדר:

נוהגים חסידים ואנשי מעשה להתענות ביום זה ולומר 'סדר תיקון ליום ז' אדר' ככתוב בסידורים, לפי שמיתת צדיקים מכפרת והתענית עם תשובה ותפילה מכפרת, ויוצאת כפרה שלמה לכל ישראל: ובשנה מעוברת שיש בה שני אדרים, עיקרה של תענית זו באדר שני; ואולם יש שנוהגים תענית גם באדר ראשון, ונותנים טעם לדבר.

צפיה לישועה:

ביום זה, ז' אדר, צריך כל אדם לתת לבו לשני דברים שיהיו נטועים וקבועים אצלו לתמיד: צפיה לישועה, ויראת הדין: צפיה לישועה כיצד? צא ולמד מלידתו של משה רבינו:

תחילת לידתו של משה רבינו בצער גדול היתה. שגור פרעה: כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו, וזה שלש שנים ושליש שנה ששוטרי פרעה וכל עמו אורבים לכל אשה הרה בישראל וכיון שמלאו ימיה ללדת, והנה בן - מיד חוטפים אותו ממנה ומשליכים אותו היאורה ומטביעים אותו. מרחם אמו יצא למות. וכל ישראל, קטניהם עם גדוליהם שרויין בצער ומיואשין מן הישועה:

עמרם, גדול הדור היה כיון שראה את עמו בצער הגדול הזה, אמר, לשוא אנו עמלים! עמד וגרש את אשתו לבל יולידו עוד לתוהו, ואשתו כבר היתה מעוברת עם משה שלשה חדשים. עמדו כל ישראל וגרשו נשותיהם:

באותה שעה שרתה רוח הקדש על מרים בת חמש השנים, ואמרה: עתידה אמי שתלד בן שמושיע את ישראל! ויתאוששו אביה ואמה מדבריה ויתחזקו באמונתם ובצפיתם לישועה וחזרו ונישאו זה לזה וכמוהם עשו כולם, והנה נולד מושיעם של ישראל!

וכמה צער ורוגז היו אחר לידתו של משה; כל עם פרעה, אנשים ונשים וטף, ארבו כולם לצודו ולהשמידו, והנה הוא מושלך הפקר במי היאור! ואחר שנצל ממי היאור, שמא תאמר עברה הסכנה? והלא הסכנה גדולה עכשו שבעתים. שהרי נפל בעודו תינוק בין שני האריות, בבית פרעה הוא נתן, שמשם הזעם והחרון יוצאים על ישראל להשמידם, והרי תינוק הוא משה, את אביו לא ידע את אמו לא הכיר ואת כל עמו לא ראה - הרי יוסיפו בני עֲנֵלָה לענותו ויעשו גם אותו לצורר ישראל ונוסף גם הוא על שונאיו. ועדין פחדו של עמרם קים - לשוא אנו עמלים!

עכשו בוא וראה כמה גדול כח האמונה וההתחזקות בצפיה לישועה, זו שפעמה בלב מרים והפעימה את לבות אחרים שמלאו אמונה וצפיה כמוה, אלמלא נולד משה מה טעם היה לכל העולם ומלואו, שהיה חוזר לתוהו ובוהו. ועכשו שנולד אף על פי שהוא נתון בין שני אריות - סוף שיצא משם ויושיע את כל עמו ויאיר לכל העולם בכל הדורות, ואת מלאתעות רשעים ישבר, ואף הם יאמרו: ה' הצדיק! הא למדת, כמה צריך כל אדם בכל עת ובכל שעה להתחזק באמונה ולצפות לישועה.

חידון השבת בסימן הילולת משה רבנו ע"ה

ביום חמישי ז' אדר ב'

בשעה 10:00

ב"היכל שלמה"

בירושלים

במועמד גדולי ישראל

מוזמנים להשתתף

ר' משה: 0534202617

יראת הדין: יראת הדין כיצד? צא ולמד ממיתתו של משה רבינו. משה רבינו אדון כל הנביאים, שמיום שנולד שרתה בו רוח נבואה, והושיע לישראל, ועשה כל האותות והמופתים במצרים, וקרע את היסוד, ודרך דרך בשמים, ותפס במלחמתו של מלאכים ושרפים וקבל תורה של אש, ודר תחת כסא של אש, ודבר עם ה' פנים אל פנים, ולמד תורה לכל ישראל, וכלכלם ארבעים שנה במדבר, ועשה מלחמה עם סיחון ועוג, והעמיד חמה ולבנה - כיון שחטא חטא קל במי מריבה, ונתמעט קידוש שמו יתברך בשגגתו, נגזרה עליו מיתה - על אשר מעלתם בי בתוך בני ישראל וגו' כי מנגד תראה את הארץ ושמך לא תבוא (דברים לב) וגו'; ולא עמדו לו כל זכויותיו וצדקותיו אשר פעל עם

ישראל כנגד מידת הדין, שהיא מידת האמת של בורא כל העולמים: הא למדת כמה גדול עמקו של הדין וכמה צריך אדם להתיירא מן החטא אפילו של שוגג, כל שכן מזיד.

מדרשי חכמים על לידתו של משה:

וילך איש מבית לוי (שמות ב) - להיכן הלך? אמר רב יהודה בר זבינא: שהלך בעצת בתו. תנא: עמרם גדול הדור היה, כיון שראה שאמר פרעה הרשע: כל הבן הילוד תשליכו (שם א), אמר: לשוא אנו עמלים. עמד וגרש את אשתו. עמדו כולם וגרשו את נשותיהם. אמרה לו בתו: אבא, קשה גזרתך יותר משל פרעה, שפרעה לא גזר אלא על הזכרים, ואתה גזרת על הזכרים ועל הנקבות; פרעה לא גזר אלא בעולם הזה, ואתה בעולם הזה ולעולם הבא; פרעה הרשע - ספק מתקיימת גזרתו, ספק אינה מתקיימת, אתה צדיק - בודאי שגזרתך מתקיימת, שנאמר: ותגזר אקור ויקם לך (איוב כב). עמד והחזיר את אשתו; עמדו כולם והחזירו את נשותיהם. (סוטה יב):

ויקח את בת לוי - 'והחזיר' - לא נאמר, אלא ויקח. אמר רב יהודה בר זבינא: שעשה לה מעשה ליקוחים; הושיבה באפריון, ומרים ואהרן מרקדים לפניו, ומלאכי השרת אומרים: אם הבנים שומחה. (שמות רבה א): ונתתה האשה ונתלך בן - והלא היתה מעוברת בו שלשה חדשים מקודם? אמר רב יהודה בר זבינא: מקיש לידתה להורות; מה הורתה שלא בצער, אף לידתה שלא בצער.

ויתרא אותו כי טוב הוא - רבי מאיר אומר: טוב שמו. רבי יהודה אומר: ראוי לנביאות. רבי נחמיה אומר: טוביה שמו. אחרים אומרים: נולד כשהוא מהול. וחכמים אמרו:

בשעה שנולד משה נתמלא כל הבית אורה. כתיב הכא: ויתרא אותו כי טוב, וכתיב התם (בראשית א): וירא אלוקים את האור כי טוב. (ילקוט שמות קסו):

ולמה השליכו אותו ביאור? כדי שיהיו חושבין האסטרולוגין שכבר הושלך למים ולא יחפשו אחריו: כיון שהושלך משה למים, אמרו: כבר מושלך מושיען במים. מיד בטלו הגזרה: אמר ר' אחא בר חנינא: אותו היום, ששי בסיון היה. אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא: מי שעתיד לקבל תורה מהר סיני ביום זה, ילקה במים ביום זה? לפיכך ניצל.

(ע"פ ספר התודעה)

הלכות ז' באדר

א. מנהג חסידים ואנשי מעשה (הבריאים) להתענות ביום שבעה באדר שהוא יום פטירת משה רבינו. ונוהגים לעשות לימוד בליל שבעה באדר, ומנהג יפה הוא. [ילקו"י מועדים (עמוד רעד). חזון עובדיה פורים עמ' לב. והוא ע"פ הגמ' (קידושין לח.) שפטירת משה בז' באדר].

ב. יום זה נקבע בהלכה כיום ה'חברא קדישא' ולאחר הקמת מדינת ישראל יום זה נקבע גם כיום הזיכרון לחללי צה"ל ומערכות ישראל שמקום קבורתם לא נודע. כמשה רבנו שמקום קבורתו לא נודע.

ג. ביום זה חברי ה'חברא קדישא' מקיימים תפילה משותפת עם אמירת סליחות מיוחדות ליום זה, יוצאים לפקוד את בתי הקברות וסמוך לחלקות שם נקברו הנפטרים במהלך השנה האחרונה, אומרים תפילה מיוחדת עם בקשת מחילה כללית. מתוך חשש שמא לא נהגו בכבוד הראוי לנפטר, שהרי רק משה - נתעסק בו ריבונו של עולם לפי כבודו.

ד. קבלת תענית - המתענה ביום שבעה באדר, צריך לקבל על עצמו את התענית בתפלת מנחה של היום הקודם, ככל תענית יחיד שאדם מקבל עליו להתענות, שצריך לקבל ממנחה שביום הקודם, כמבואר בשלחן ערוך (סימן תקסב סעיף ו). ויאמר את הנוסח המובא בסידורים קודם אמירת 'עושה שלום' שבסיום העמידה.

ה. כשהשנה מעוברת יש נוהגים להתענות ביום ז' באדר א', ויש נוהגים להתענות ביום ז' באדר ב'. והמנהג האחרון יותר נכון להתענות באדר ב'. וכן יש לעשות הלימוד בליל ז' באדר ב'. וטוב לעשות הלימוד גם בז' באדר א', וגם בז' באדר ב'.

ו. יש נוהגים שאם יש עשרה מתענים בבית הכנסת בשבעה באדר, מוציאים ספר תורה במנחה וקוראים ויחל. וכן השליח צבור אומר ברכת עננו ברכה בפני עצמה בחזרה, כשאר תעניות צבור. ויש אומרים שאין נכון לעשות כן. ולכן שב ואל תעשה עדיף, והשליח צבור לא יאמר עננו בחזרה ברכה בפני עצמה, אלא בשומע תפלה, וכן לא יוציאו ספר תורה במנחה לקריאת "ויחל". וכן לעניין נשיאות כפים, שב ואל תעשה עדיף. [ילקו"י מועדים עמ' רעו. חזו"ע פורים עמ' לה, ולכן במקום שאין מנהג ברור, שב ואל תעשה עדיף].

לעילוי נשמת אמו"ר רבי יצחק שושן זצ"ל - נלב"ב י"ב תמוז תשע"ז

למעוניינים להשתתף בהוצאת עלון זה נא לפנות לדוד: 0537788483

עלון זה מוקדש:

לדפנות: אברהם צימרון, שרה בת שמחה ציפורה ודושע לוי, ביבה אלימלך, ישי הלוי, עורב עישה, תקוה בת עזיה, אלנה בת גאן, אסתר בת ורדה, מול בת עולה, אברהם בן רחל, רחמים בן סולמנה, הראל בן אביגיל, אילנה בת סליחה, ישי ורחל לוי, חנה בת ורדה, עדן בת רחל, מיטל מוריה אדרי, יוסף בן בן מיכל, יצחק דרעי חי"ו, **להחזרת נעדר צה"ל ושבייו ובהם:** אורון שאול, הדר גולדן, גיא חבר, רון ארד, יהודה כץ, צבי פלדמן, **לעילוי נשמת:** הגר"ע יוסף צוק"ל, הגר"מ אליהו צוק"ל, רבי מסעוד מלול זצ"ל, רבי יצחק שושן זצ"ל, רבי יעקב שושן, יונה יונה, סופר מנחם, יעקב בנציון, מוקסים חיים דרעי, הרב אברהם עוקרמן, נדיר טרומ, ישראל אברהם טון, שלמה בן מרים, יצחק ועמרם אטיאס, אורן מועלם, אליהו מייטו, דוד גרוסברג, מירי פולק, עמוס דמרי, ריי שלמה, סימנאב משה יהודה, יצחק לין כולקה, נעם משה, ארן מורד, יצחק ושמחה אילון, נסים וסליקה שושן, נדירה שמעון, יפה גורר, יזהר קלון, לאה צימרון, ליט שבת, חנה יצחקי, אסתר חדר, אסתר בת תורא, אליהו בת פריחה, מרים קדושים, תרצה זיגדון, אסתר וענבר טרומ, דן ונועה אורע, דניאל אלמליח, מנחם הלוי, יצחק ולאה אסתר, אליהו אדרי, עזיזה עמוס, רות יעקב, חיה רחל לוי, יזהר שרעבי, מרים יהודה, שמואל למברגר, נעמימה בת מגור, עליזה מועלם, עליזה כץ, שרה אוליאל, שמעון בן רחל, אברהם אדרי, יוסף אלקובי, מיסאל ונקין, חסיבה ששפיטש, עשה דוד, בריכה ספן, כמישה רדי, כמישה כץ, אלס מובל, מרים בת רחל, טאה כץ, אילה שחר יל, ולע"נ הנספים בשואה ובהם: אלכסנדר שנידור, שושנה רוזה, רפאל פרייז, וציעיליה צילה לבית משפחת צימרון הי"ד.

למעוניינים להשתתף בהוצאת עלון זה נא לפנות לדוד: 0537788483

אין לעיין בעלון זה בשעת התפילה